

« zurück blättern vor »

WERBOWAĆ v. imp., ab 1655. 1) 'jmdn. überreden, an etw. teilzunehmen oder etw. beizutreten; jmdn. zum Militär einziehen; jmdn. überreden, Parteimitglied zu werden' – 'namawiać kogoś do wzięcia udziału w czymś lub do przystąpienia do czegoś; wcielać do wojska w ramach zaciągu; namawiać do wstąpienia do partii itd.': (1661) 1960 Merk.Pol. 59 *Jest parlament in possessione potestatis huius sibi arrogatae od r. 1642, kiedy werbować począł przeciwko królowi, a teraz też świeżo exauctoratio militiae stała się per actum parlamentu a rege confirmatum.* o 1782–1792 Pam. 83 2.65, L *Dotąd brano ludzi gwałtem; ale że nieprzyzwoitość tego zwyczaju uznana, odtąd wolnie do żołnierki werbować będą.* o 1872 Kłosy 346, DOR *Przed samą kampanią żniw, rozpoczyna się kampania uprzednia werbowania robotników.* o 1952 Jackiew.Wiosna 262, DOR *Zaraz po wojnie był bardzo czynny, werbował członków do partii, chodził na kursy, przemawiał na wiecach.* – TR, L, SWIL, SW, DOR sowie BAN. 2) 'versuchen Gleichgesinnte für sich einzunehmen' – 'starać się o pozyskanie zwolenników': (1897) 1900 Kraus.Repn. I 324, DOR *Wyznaczeni przez wojewodę kijowskiego ludzie, zaopatrzeni w pieniądze na datki dla wyborców, uwiłali się po miastach i miasteczkach, werbowali sprzymierzeńców i przygotowali grunt do agitacji.* o 1939 Kien.Sapieha 218, DOR *Przez cały miesiąc następną obie partie starały się werbować stronników.* – SW (przen.), DOR sowie BAN. ◇ **Etym:** nhd. *werben* v., 'sich um etw. bemühen, jmd. für das Militär oder als Anhänger zu gewinnen suchen', GRI. ◇ **Der:** *werbarz* subst. m., 'Anwerber von Rekruten', [hapax] (1641–1668) 1732 Vol. Leg.4 504, L, zuerst geb. TR, nur für Inh. 1; *werbowny* adj., zuerst geb. TR, nur für Inh. 1; *werbownik* subst. m., 'Anwerber (v.a. für das Militär)', 1801–1805 N.Pam. 2 150, L, zuerst geb. TR, nur für Inh. 1; *dowerbować* v. pf., [hapax] †1879 Mor.T., Sw, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *nawerbować* v. pf., 1843–1855 Moracz.Dzieje VIII 299, DOR, zuerst geb. BAN; *wywerbować* v. pf., [hapax] (1854) 1949 Choj.Alkh. IV 24, DOR, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *zawerbować* v. pf., [einzQu.] 1845 Dziek.Sędz. II 42, DOR, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *zwerbować* v. pf., (1847) 1879 Krasz. Sfinks I 302, DOR o 1953 Straszewicz 214 *Dajcie Lubańskiemu do podpisania, a potem go weźcie i zwerbujcie. Dajcie mu numer i powiadomcie sekcję.* Zuerst geb. BAN.

« zurück blättern vor »